
Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 146, juni, juli 2017

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema
 e-mail: roel@velemaweb.nl
 weblog: <http://velemaweb.nl>

Hooglied

Decor 5

Terug naar Sulam

(Hooglied 8:5-14)

“Toen werd ik in zijn ogen als een, die overgave aanbiedt” (Hooglied 8:10b).

Wachters	Hooglied 8:5a
Sulamitische	Hooglied 8:5b-7
Broers van de Sulamitische	Hooglied 8:8-9
Sulamitische	Hooglied 8:10
<Verhalend>	Hooglied 8:11
Herder	Hooglied 8:12-13
Sulamitische	Hooglied 8:14

Wachters van de muren:

*“Wie trekt daar op uit de woestijn,
leunend op haar geliefde?” (Hooglied 8:5a).*

Salomo heeft het opgegeven en laat haar naar huis gaan. Hij kan haar liefde niet winnen, want haar hart ligt bij haar herder. Het verblijf van de Sulamitische in zijn harem is na Hooglied 8:4 beëindigd. De Sulamitische verlaat Salomo nu voorgoed en zij ‘leunt’ op haar geliefde. Een letterlijke vertaling vanuit het Hebreeuws is:

“Wie is dat, die omhoog komt vanuit de woestijn, zich voegende bij haar geliefde?”

Salomo is uit beeld en de Sulamitische en haar geliefde “komen omhoog” en zij “leunt liefelijk op haar liefste” (St. vert.).

“Wie komt daar uit de woestijn, leunend op de arm van haar lief” (Naardense vert.)

Sulamitische:

*“Onder de appelboom wekte ik u,
daar ontving u uw moeder,
daar ontving zij, die u baarde” (Hooglied 8:5b).*

*“Onder de vruchtboom zal ik jou opwekken (tot de liefde),
Dáár(heen) was zij in barensweeën van jou, jouw moeder,
Dáár (heen) was zij in barensweeën, bracht zij jou voort.”*

Wie spreekt deze woorden? De Hebreeuwse tekst kan worden vertaald met “*ik zal jou opwekken, aanzetten tot*” (liefde). Hetzelfde Hebreeuwse werkwoord komt nog acht keer voor in Hooglied, in 2:7 (2 maal), 3:5 (2 maal) en 8:4 (2 maal) en in 4:16 en 5:2 met de betekenis van “wakker zijn”. In alle gevallen is de Sulamitische aan het woord. Zo ook in dit vers, waar zij haar geliefde wil opwekken tot liefde onder de vruchtboom.

Ze zijn eindelijk weer in elkaars gezelschap. Zij verlangde naar de vertrouwde omgeving waar ze vandaan kwamen. Ze wil weg, weg van Jeruzalem, weg van Salomo, terug naar de natuurlijke omgeving waar ze ter wereld is gekomen.

Wanneer we tot kennis van onze eenheid in Christus zijn gekomen en beseffen dat Gods geest en mijn geest tot één geest gehecht zijn (1 Cor. 6:17), dan zien we dat dit ook juiste plaats is van waaruit wij willen leven.

Sulamitische:

*“Leg mij als een zegel aan uw hart
als een zegel aan uw arm.*

*Want sterk als de dood is de liefde
onverbiddelijk als het rijk van de doden de hartstocht,
haar vlammen zijn vuurvlammen,
een vuurgloed des Heren.*

*Vele wateren kunnen de liefde niet blussen
en rivieren spoelen haar niet weg.
Al bood iemand alles wat hij bezit voor de liefde,
smadelijk zou men hem afwijzen” (Hooglied 8:6-7).*

“Plaats mij als het zegel op jouw hart, als het zegel op jouw ‘arm’.”

Na alles wat de Sulamitische heeft meegemaakt in het harem van Salomo, verlangt ze naar een grote mate van zekerheid en intimiteit. Het zegel verwijst naar juridische zekerheid, want met een zegel legitimeert de eigenaar zich. Ze wil het zegel op haar hart. Ze wil dat de liefde en de genegenheid van haar geliefde helemaal aan haar toebehoort, waar geen plaats is voor een ander. Met minder is ze niet tevreden.

“Waarlijk! Sterk als de dood: liefde,”

Zij roept nu een dramatisch beeld op over de liefde. Haar liefde is definitief en ze was zonder compromis naar Salomo toe. Ze verlangt diezelfde exclusieve liefde van haar herder.

“Vasthoudend (onvermurwbaar) als het dodenrijk, de onderwereld.”

Genesis 30:1 geeft hier verder licht, waar Rachel zegt: *“Toen Rachel zag, dat zij Jakob geen kinderen baarde, werd Rachel jaloez op haar zuster, en zij zei tot Jakob: Geef mij kinderen; zo niet, dan sterf ik.”* In de tijd van Jacob was vruchtbaarheid belangrijker dan liefde. De Sulamitische verlangt niet alleen naar zijn onvoorwaardelijke liefde, maar ook naar de vrucht van die relatie.

“Haar pijlen zijn pijlen van vuur: haar vlam.”

Er zijn overwegingen in de Hebreeuwse tekst om niet te vertalen “een vuurgloed van de Heer”, maar “haar vuurgloed.” Haar pijn, haar gloed, is als een vuurgloed is onbedwingbaar, ten volle.

“Vele wateren zullen niet bij machte zijn om de liefde teniet te doen, en stromen kunnen haar niet meesleuren.”

“Vele wateren” illustreren een tomeloze kracht die niet tegen de liefde is opgewassen. De liefde blijft standvastig.

“Indien iemand geheel de rijkdom van zijn huis zou aanbieden in ruil voor de liefde, dan zou men daarvoor (voor hem) de grootste minachting hebben.”

Zij verwijst hier naar haar ervaringen met Salomo. Voor haar was het een schijnliefde die tot minachting bij haar leidt.

Broers:

*“Wij hebben een jonge zuster,
die nog geen borsten heeft.
Wat zullen wij met onze zuster doen
ten dage, dat iemand naar haar dingt?
Als zij een muur is,
dan bouwen wij daarop een zilveren tinne;
maar als zij een deur is,
dan sluiten wij haar af met cederen planken” (Hooglied 8:8-9).*

Haar broers zijn nu aan het woord en overwegen wat te doen met hun jongere zuster. Na alle ervaringen met de oudere zuster in het harem, is die vraag op zijn plaats. Zij vragen zich af of hun jonge zuster een muur is of een deur.

Een muur staat voor standvastigheid, voor bescherming. Een muur maakt ook scheiding (Ef. 2:14). Deze scheiding verwijst ook dat wij het moeten leren het verschil te zien tussen de ziel en de geest (Hebr. 4:12).

“Want het woord Gods is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard en het dringt door, zo diep, dat het vaneenscheidt ziel en geest, gewrichten en merg, en het schift overleggingen en gedachten des harten” (Hebr. 4:12).

De vraag is: “Waar kijk ik op?” Kijk ik op wie ik ben in mijn geest waar rust is, of kijk ik naar mijn natuurlijke leven dat in alle menselijke zwakheid een vorm is waarin de kracht door zwakheid moeten worden geopenbaard? In dit opzicht is de geest als de diepten van de zee en de onrustige golven als ons natuurlijke leven. We vormen één compleet persoon in geest, ziel en lichaam, maar *ik leef vanuit de diepte van wie ik ben in mijn Geest-geest eenheid. “daar wij niet zien op het zichtbare, maar op het onzichtbare; want het zichtbare is tijdelijk, maar het onzichtbare is eeuwig.”*

Wanneer haar jonge zuster volwassen blijkt te zijn, zeggen zij, *“dan zullen wij op haar bouwen een kanteel van zilver.”* Jesaja 54:10-12 geeft ons hier verder licht op:

“Want bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en mijn vredesverbond zal niet wankelen, zegt uw Ontfermer, de Here. Gij, ellendige, door storm voortgedrevene, ongetrooste, zie, Ik leg uw stenen in blinkend erts, Ik grondvest u op

lazuurstenen, Ik maak uw tinnen van robijnen, uw poorten van karbonkelstenen en uw gehele omwalling van edelsteen."

Wanneer wij dit toepassen op ons thema, een leven in eenheid van geest (1 Cor. 6:17), dan heeft de gelovige in de identiteit van een "muur" het stadium bereikt dat hij of zij God heeft leren kennen als "Ontfermer" en de christen is geworteld en gegrondvest in zijn of haar identiteit in Christus.

De jonge zuster kan ook blijken een "deur" te zijn. Een deur is, in tegenstelling tot een muur, kwetsbaar en kan geopend en gesloten worden.

"De deur draait zich om op haar scharnieren, zo de luiaard op zijn bed" (Spr. 26:14).

In dat geval zullen de broers meer op haar toezien en *"haar versperren met een plank van cederhout."*

Sulamitische:

Ik was een muur en mijn borsten waren als torens.

Toen werd ik in zijn ogen als een, die overgave aanbiedt (Hooglied 8:10).

De Sulamitische reageert op haar broers en laat er geen misverstand over bestaan dat zij een "muur" is. Ze sluit af dat zij in de ogen van haar geliefde als een is die overgave aanbiedt, dat wil zeggen, dat zij in zijn ogen waarlijk de volledige volheid in hem heeft gevonden.

Ze had deze volheid bereikt door het contrast tussen haar geliefde en Salomo. Salomo stond voor alle pracht en praal en voor de godsdienstige man die de tempel had herbouwd. Salomo stond voor het zichtbare en tijdelijke waarin de Sulamitische geen bevrediging kon vinden. De liefde van Salomo was een erotische liefde die alleen was gericht op haar lichamelijke schoonheid als een van de velen in het harem. De Sulamitische wilde niet louter erotiek met erotiek beantwoorden.

In Hooglied zien we dat God donkere momenten en tijden geeft om ons te verlossen van de illusie van wat we voor ogen zien. Het moeten daarbij beseffen wie we werkelijk zijn, namelijk met Christus gehecht tot één geest (1 Cor. 6:17). De eerste Adam was een levende ziel, maar in Christus zijn we een *"levendmakende geest"* geworden (1 Cor. 15:45). De Sulamitische geloofde niet in een werkelijke liefde van Salomo. Zij had haar hart al gegeven aan de *"hoeder van haar ziel"* (1 Petr. 2:25).

In onze eenheid in Christus, waarin we één plant met Hem zijn geworden, is er geen verdere overgave meer mogelijk, omdat Hij ons helemaal heeft overgenomen. In het leven in volheid is er geen eigen verantwoordelijkheid meer los van Hem, geen leerstellingen die we moeten verdedigen.

De grote roep van de heiligen door de eeuwen heen was de organische eenheid in Christus. Zij meenden terecht deze roep in het boek Hooglied te zien. De Sulamitische kende deze ware liefde en dit tekende de geestelijke volheid die zij als een muur had bereikt.

<Verhalend>:

“Salomo bezat een wijngaard te Baäl-Hamon.

Hij gaf die wijngaard aan bewakers,

ieder geeft voor de vrucht daarvan duizend zilverlingen (Hooglied 8:11).

Herder:

Mijn wijngaard, de mijne, ligt voor mij;

de duizend laat ik aan u, Salomo,

en tweehonderd aan de bewakers van zijn vrucht.

Gij bewoonster der hoven,

naar uw stem luisteren de makers,

laat ze mij horen (Hooglied 8:12-13).

Vers 11 is geschreven in een verhalende stijl. Dit maakt het moeilijker vast te stellen wie de spreker is in de verzen 12-13. Daarom is de context van belang en het vergelijken van Schrift met Schrift.

De naam Baäl-Hamon lijkt te verwijzen naar een letterlijke betekenis. Het is echter niet met zekerheid te bepalen dat Baäl-Hamon een plaatsbepaling is. De naam kan ook figuurlijk het een en ander over Salomo zeggen. Baäl was een Fenicische god die in Israël ook bekend stond als Moloch (Jer. 32:35). Baäl-Hamon betekent dan “de heer (eigenaar) van overvloed”. Dit kan verwijzen naar het leven van pracht en praal van Salomo die door zijn vele vrouwen van de ware God van Israël werd afgeleid.

Maar wie spreekt er nu in vers 12: *“Mijn wijngaard, de mijne ligt voor mij”*? We hebben in Hooglied 1:6 gezien dat “mijn wijngaard” betrekking heeft op de Sulamitische. In Hooglied 2:15 wordt de geliefde herder ook bij de wijngaard betrokken wanneer het vers spreekt over “onze wijngaarden”. Laten we eens naar Jesaja 5:1-7 gaan om hier meer licht op de krijgen:

“Ik wil van mijn geliefde zingen, het lied van mijn beminde over zijn wijngaard. Mijn geliefde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel; hij spitte hem om, zuiverde hem van stenen, beplante hem met edele wijnstokken, bouwde daarin een toren en hieuw ook een perskuip daarin uit. En hij verwachtte, dat de wijngaard goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht wilde druiven voort. Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, spreekt toch recht tussen Mij en mijn wijngaard. Wat was er nog aan mijn wijngaard te doen, dat Ik er niet aan gedaan heb? Waarom verwachtte Ik, dat hij goede druiven zou voortbrengen, en bracht hij wilde druiven voort? Nu dan, Ik wil u doen weten, wat Ik met mijn wijngaard ga doen: zijn doornhaag wegnemen, opdat hij verwoest worde; zijn muur doorbreken, opdat hij vertrapt worde; Ik zal hem tot een wildernis maken, hij zal gesnoeid noch behakt worden, zodat er dorens en distels opschieten; en Ik zal de

wolken gebieden, dat zij op hem geen regen doen vallen. Welnu, de wijngaard van de Here der heerscharen is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn de planten waarin Hij vreugde heeft; Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het was bloedbestuur; rechtsbetrachting, maar zie, het was rechtsverkrachting."

In deze verzen is de geliefde de Here van de heerscharen en de wijngaard is het huis van Israël, waarin individuen goed bestuur moesten uitoefenen. De Here staat kijkt zijn wijngaard en zegt: "Wat was er nog aan mijn wijngaard te doen, dat Ik er niet aan gedaan heb?" (Jes. 5:4). We weten wat de Heer doet om Israël weer tot vrucht te brengen. God heeft Jezus als Messias gegeven en Israël zal in de nabije toekomst door de verdrukking haar Verlosser aanvaarden en zal er een Nieuwe Verbond met het huis van Israël worden gesloten. Dan zal Israël vrucht voortbrengen voor God en zal zij weer de genegenheid van haar jeugd tonen (Jer. 2:2).

We kunnen hier een vergelijking maken met de Sulamitische die haar eigen wijngaard niet had bewaakt, zoals Israël goed bestuur naliet. Zoals God Job in de verdrukking bracht om hem tot een diepere kennis van Hemzelf te brengen, kwam ook de Sulamitische in de verdrukking in Salomo's harem. Hierdoor leerde zij te volharden en volledig op haar geliefde herder te zien, opdat zij uiteindelijk vrucht zou voortbrengen.

De toepassing voor ons persoonlijk is duidelijk. Wij moeten komen tot de staat waarin wij werkelijk zien wat de zegen van het Nieuwe Verbond is, waarin Christus alles is in ons (Gal. 2:20; Col. 2:9,10). Dit pleit voor een figuurlijk uitleg dat de wijngaard een persoonlijke verwijzing heeft en betrekking heeft op het koninkrijk der hemelen dat in ons is.

De letterlijke Hebreeuwse vertaling van vers 12 is: "*Mijn wijngaard, die aan mij [toebehoort]: voor mij ...*" Dit verwijst naar woorden van de herder die staat voor zijn wijngaard, zoals ook de Here in Jesaja 5:4 stond voor Zijn wijngaard. De plaatsbepaling "voor mij" kan dan niet door de Sulamitische worden gezegd. Zij kan zich niet vóór zichzelf bevinden.

De verdere uitleg is dan als volgt. Aanvankelijk was de Sulamitische in het harem van Salomo en werd ze onder toezicht gesteld van de hofdames. Voor haar komst in het harem moest er een financiële compensatie worden betaald, een 'bruidsprijs' van duizend zilverstukken in ruil voor 'haar vrucht'. Met weinig fantasie is het te begrijpen wat wordt bedoeld met 'haar vrucht'.

Waarschijnlijk werd met de betaling gewacht tot zou blijken of zij geschikt was om aan Salomo te behoren. In vers 12 maakt de geliefde herder duidelijk dat zij aan hem toebehoort. "*De Sulamitische is mijn wijngaard. Salomo, je kunt de duizend zilverstukken houden, want zij is van mij.*" Verwijzend naar de tweehonderd zilverstukken aan de bewakers, zegt hij: "*Salomo, de verdere kosten die daaraan zijn verbonden, kun je ook houden, want zij is van mij.*"

Er is een groot verschil tussen Salomo en de herder. Salomo's wijngaard centreert zich rond bewakers die vrucht in overvloed moeten voortbrengen tegen vergoeding.

Voor de herder is zijn beminde zelf de wijngaard die vrucht voortbrengt uit een diepe liefdesrelatie. Liefde is namelijk een vrucht van de Geest en wij hebben lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Zijn liefde is in ons hart uitgestort en daarom is ons grootste verlangen ons helemaal één met Hem te weten.

Het is binnen het voorhangsel dat we begrijpen dat die eenheid niet een streven is, maar de herkenning dat dat we als rank een menselijke uitdrukking zijn van de ware Wijnstok. Wij proberen niet als Jezus te worden, want Hij *“is ons geworden”* (1 Cor. 1:30). Wij bidden niet *“laat mij toch een lichtje zijn”*, maar zeggen uit overtuiging *“ik ben het licht van wereld”* (Matt. 5:14).

Vers 13 kunnen we vertalen als:

*“O, jij die zal verblijven temidden van de tuinen,
genoten zullen met aandacht luisterende zijn naar houw stem,
Zing voor mij.”*

Haar geliefde herder benadrukt dat zijn hele perspectief met haar is verbonden nu ze het harem heeft verlaten. Wat anders is nodig om de eeuwigheid in te gaan! We zijn leden van Zijn lichaam en mede-erfgenamen als zonen van de ware God van Israël.

Sulamitische:

*Haast u, mijn geliefde,
en doe als de gazel of als het hertejong
op bergen vol balsemkruid”* (Hooglied 8:14).

Vers 14, het laatste vers van Hooglied, is vrijwel identiek met Hooglied 2:17c, waarin ook de Sulamitische de spreekster is. Haar broers zullen waarschijnlijk de ‘bruidsprijs’ aan hen voorbij zien gaan en ze roept hem om te vluchten: *“Vlucht heen, mijn vriendlief, en gelijk-voor jezelf op een reebok of op een jong van de herten op balsembergen.”* Het is ondenkbaar dat zij hem niet zou vergezellen.

Balsem is een geurige hars, die werd gebruikt als schoonheidsmiddel (Esther 2:12), voor het reinigen van wonden (Jer. 51:8) en bij het afleggen van overledenen (Gen. 50:2-3,26; Joh. 19:40).

Mirre en balsem horen bij elkaar (Hooglied 5:1). Mirre was de geur van haar geliefde (Hooglied 1:12) en er bestaat geen geur die de geur van Christus te boven gaat. Zo heeft onze toekomst op de berg van de Heer de hemelse geur van balsem en mirre.

geur die ouderen verspreidt.

Onze geur van Christus heeft alles te maken met verbrokenheid. Wij zijn met Christus tot één geest geworden door de wedergeboorte en het is normaal dat we dan Zijn geur nalaten. Het is de geur van Christus Zelf, vermengd met ons. Deze geur is tot leven of tot de dood voor anderen, maar wanneer we de Here liefhebben, zullen we deze geur in anderen zeer waarderen. De grijsheid is niet alleen een sierlijke kroon (Spr. 16:31), maar het is ook de geestelijke

De verbrokenheid van de Here in ons is een "innerlijke" verbrokenheid dat tot leven leidt. Deze werkelijke verbrokenheid leidt tot één ding, namelijk een leven dat tot het einde van zichzelf is gekomen door onszelf niet langer als een onafhankelijk persoon naast Christus te zien. Dat leven was in onze dood met Christus al zover gekomen, maar niet in ons besef ervan. Dit was het hele doel van het Hooglied, het besef dat we in Hem zijn geworteld in de eenheid van onze geest met Zijn Geest.

“Ja, voor eigen besef achtten wij ons als ter dood verwezen, opdat wij niet op onszelf vertrouwen zouden stellen, maar op God, die de doden opwekt” (2 Cor. 1:9).

“Want voortdurend worden wij, die leven, aan de dood overgeleverd, om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus zich in ons sterfelijke vlees openbare” (2 Cor. 4:11).

De Bijbel zegt: *“De offeranden Gods zijn een verbroken geest; een verbroken en verbrijzeld hart veracht Gij niet, o God” (Ps. 51:19).*

Zo zijn we aan het einde van het Hooglied gekomen. We hebben dit hoogste lied belicht vanuit de letterlijke uitleg van de brief, maar ook dat heel de Schrift van Christus getuigt. We hebben daarbij de Sulamitische gezien als de individuele gelovige die in het proces is om haar diepste wortels te zien in haar eenheid met haar geliefde herder.

De Hebreeuwse tekst geeft geen aanleiding om Salomo als de grote liefde van de Sulamitische te zien. Maar er zijn meer redenen. Salomo is niet het prototype van een zeer geestelijk persoon. De Here had hem veel wijsheid gegeven, maar zijn leven was werelds en zijn vrouwen trokken zijn hart naar andere goden. De vraag blijft waarom Salomo zich een rol in een toneelstuk toebedeeld, waarin hij het aflegt tegen een onbeduidende herder uit het noorden van Israël. Het enige antwoord is dat Salomo tot een zelfkennis kwam door een vrouw in haar onverdeelde toewijding aan haar geliefde. Dit moet hem geconfronteerd hebben met zijn verdeeldheid door zijn rijkdom en vele vrouwen. In het Nieuwe Testament wordt de juiste weg tot zelfkennis beschreven. Het betreft het probleem dat Paulus had in Romeinen 7. Zijn onmacht om de wet te bewaren bracht hem tot wanhoop, maar bracht hem ook tot Christus zijn leven.

Paulus concludeerde dat er in Christus geen veroordeling was. Zo is er geen veroordeling in ons, noch in onze ziel of lichaam. Ons leven als christen is niet een innerlijke strijd van een verlore geest en een zondige ziel, maar van een verlore geest en de geest van de wereld OM de ziel. Het is van groot belang in onze bruikbaarheid door Hem, zeker te zijn van de reinheid van onze kwetsbare en beïnvloedbare ziel. Wie we zijn, is wie we zijn in onze geest, niet in onze ziel. De eerste mens, Adam, was een levende ziel, maar een gelovige, die uit de laatste Adam is, is een *“levendmakende geest”* (1 Cor. 15:45). Daarom zijn we hemelse mensen (1 Cor. 15:47). We zijn van waarde omdat we Hem toebehoren. Vaak hebben we meer hoop voor anderen dan voor onszelf, tot het licht in ons hart schijnt dat we levendmakende geesten zijn in de tent van onze uiterlijke mens. De tijd komt echter dat Hij, na deze korte tijd van lijden, ons in ziel en lichaam zal volmaken, bevestigen, sterken en grondvesten (1 Petr. 5:10). Tot die tijd leven we in de volmaaktheid van een onvolmaakte tempel op *“de bergen van balsemkruid”*, in een verbrokenheid die sommigen zal aantrekken met een levensgeur ten leven en anderen met een doodsgeur ten dode.

Studievragen

1. Beschrijf het vijfde decor.
2. Wat was het argument van de broers?
3. Wat betekende het dat de Sulamitische als een muur was?
4. Wat leert de jongere zuster ons?
5. Waarom horen mirre en balsem bij elkaar?
6. In welk opzicht spreken de “bergen vol balsemkruid” van volheid?
7. Wat heb je persoonlijk geleerd uit deze serie over Hooglied?